

Notitie : Quickscan flora en fauna Laarderweg 150, Bussum

Datum : 4 juni 2015
Contactpersoon : Dhr. E. Röling
opdrachtgever
Projectnummer : 211x07608
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig. Nabij het onderzoeksgebied liggen enkele Natura 2000-gebieden en gezien het type ontwikkeling (uitbreiding supermarkt en aanleg parkeerplaatsen) dient onderzocht te worden of (significant) negatieve effecten op voorhand uit te sluiten zijn.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Agenda Groen zijn ruimtelijk vastgelegd in het programma Licht op Groen!. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en

schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (artikel 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten').

Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 20 mei 2015 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013.

Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het onderzoeksgebied en is een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het onderzoeksgebied

Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt aan de Laarderweg in de bebouwde kom van Bussum. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het onderzoeksgebied zijn 140,1-475,4². De ligging van het onderzoeksgebied is te zien in onderstaande afbeelding (afbeelding 1).

Afbeelding 1. Luchtfoto met begrenzing onderzoeksgebied.

Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat het onderzoeksgebied³ uit rijtjeswoningen, galerijflats, parkeerplaatsen en overige bestrating/verhardingen en winkelpanden waaronder een supermarkt (DEEN) met loods aan de achterzijde. Oppervlaktewater is afwezig binnen het onderzoeksgebied en de vegetatie buiten de tuinen van de rijtjeswoningen is beperkt tot een smalle strook openbaar groen langs de noordzijde van de loods met daarin enkele bomen en struiken.

De volgende afbeeldingen geven een impressie van het onderzoeksgebied.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

³ Het onderzoeksgebied van deze quickscan flora en fauna is ruimer dan het plangebied van het bestemmingsplan. Dit is gedaan om een goed zicht te krijgen op de mogelijke effecten van het plan.

Voorzijde DEEN supermarkt en bovenliggende appartementen

Noordgevel appartementen (thv geplande passage)

Westrand galerijflats westkant onderzoeksgebied

Westzijde te slopen loods binnen onderzoeksgebied

Zijgevel en dakrand te slopen loods

Openbaar groen noordzijde te slopen loods

Vegetatie noordoosthoek te slopen loods

Voorzijde rijtjeswoningen zuidrand onderzoeksgebied

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de uitbreiding van de huidige supermarkt en het aanleggen van een parkeerterrein. Voor de uitbreiding wordt de bestaande loods aan de achterzijde gesloopt en een passage gerealiseerd vanaf de Laarderweg. Hiervoor zal grondverzet worden gepleegd en naar verwachting wat vegetatie worden weggehaald. De volgende afbeelding geeft een impressie van de toekomstige situatie en benodigde werkzaamheden.

Afbeelding 2: Toekomstige situatie plangebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Naardermeer ligt op een afstand van meer dan twee kilometer van het onderzoeksgebied. Gezien de afstand tot en de aard van de ontwikkeling (slechts beperkte extra verkeersaantrekkende werking én het amoveren van een bedrijfsbestemming) zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten. In de planvorming zal derhalve geen rekening gehouden moeten te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied ligt geheel buiten de EHS. In de planvorming voor deze ontwikkeling hoeft verder geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten muur- en berrplanten binnen het onderzoeksgebied aangetroffen zoals uit de omgeving bekend zijnde gele helmblom, tongvaren, wilde marjolein en prachtklokje (alle tabel 2). Negatieve effecten voor vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (egel, huisspitsmuis, etc.) kunnen incidenteel van het onderzoeksgebied gebruik maken.

Het voorkomen van de strenger beschermde soorten das, boommarter (beide tabel 3) en eekhoorn (tabel 2) is uit de omgeving bekend. Vaste verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied voor deze soorten zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Negatieve effecten voor strenger beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het onderzoeksgebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (allen zwaar beschermde soorten van tabel 3) waaronder de gebouw bewonende soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis en boom bewonende soorten als rosse vleermuis en grootoorvleermuis. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het onderzoeksgebied. Er zijn voor vleermuizen geen geschikte potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig in de te slopen bebouwing en/of de enkele aanwezige bomen.

Het onderzoeksgebied heeft nauwelijks waarde als foerageergebied en (belangrijke) vliegroutes zijn eveneens uitgesloten. Negatieve effecten voor vleermuizen zijn op voorhand uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het onderzoeksgebied enkele vogels waargenomen waaronder houtduif, turkse tortel, kauw en merel. Het is niet uitgesloten dat in het aanwezige groen rondom de loods (inclusief de klimop tegen de zijgevel van de loods) een enkele vogel tot broeden komt. Op of in de loods zelf zijn geen broedende vogels aanwezig dan wel te verwachten.

Van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) is enkel de huismus aangetroffen en te verwachten binnen het onderzoeksgebied als broedvogel. Onder de daken van de rijtjeswoningen zijn meerdere broedparen aanwezig. Het onderzoeksgebied vormt buiten de tuinen van de rijtjeswoningen verder geen geschikt leefgebied voor huismus of overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

Effectenbeoordeling

Voor de ontwikkeling zal een loods worden gesloopt en mogelijk wat vegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die in de vegetatie kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Met de ontwikkeling zullen geen nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten verloren gaan. Daarnaast gaat er geen leefgebied van in de omgeving broedende soorten verloren. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het onderzoeksgebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vissen en voortplantingslocaties van amfibieën zijn op voorhand uitgesloten. Het is niet geheel uitgesloten dat een zwervend exemplaar van een algemene amfibieënsoort als gewone pad (tabel 1) binnen het onderzoeksgebied voorkomt. Gezien het ontbreken van structuurrijke vegetatie is het voorkomen van reptielen zoals de uit de omgeving bekend zijnde levendbarende hagedis (tabel 2) binnen het onderzoeksgebied uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor soorten uit tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten zoals de uit de omgeving bekend zijnde heideblauwtje en gevlekte witsnuitlibel (tabel 3) heeft het onderzoeksgebied geen waarde door het ontbreken van geschikt biotoop zoals het ontbreken van geschikte waardplanten. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het onderzoeksgebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

- Negatieve effecten op streng beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen, vissen en overige ongewervelden als gevolg van de ontwikkeling zijn gezien het ontbreken van vaste verblijfplaatsen en geschikt leefgebied binnen het onderzoeksgebied uitgesloten. Nader onderzoek hiernaar is niet aan de orde.
- Binnen het onderzoeksgebied is een enkele broedende vogel te verwachten in de vegetatie nabij en aan de gevel (klimop) van de te slopen loods. De nesten van vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het onderzoeksgebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door de werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, dienen de uitvoeringslocaties vooraf en tijdens de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te zijn voor broedende vogels door de vegetatie tijdig voor het broedseizoen te verwijderen.
- Binnen het onderzoeksgebied zijn mogelijk enkele algemeen beschermde soorten (tabel 1) zoogdieren en amfibieën aanwezig. In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn geen specifieke maatregelen nodig.
- In de toekomstige situatie worden er geen geschikte rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen gecreëerd omdat er een uitbreiding plaatsvindt aan de bestaande loods. De loods biedt geen geschikte rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de planontwikkeling worden er geen lijnvormige (groen) elementen gemaakt met als gevolg dat er geen mogelijke vliegroutes voor vleermuizen worden gecreëerd. Het onderzoeksgebied blijft ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Dit houdt in dat er met de planontwikkeling geen geschikt habitat ontstaat voor vleermuizen.